

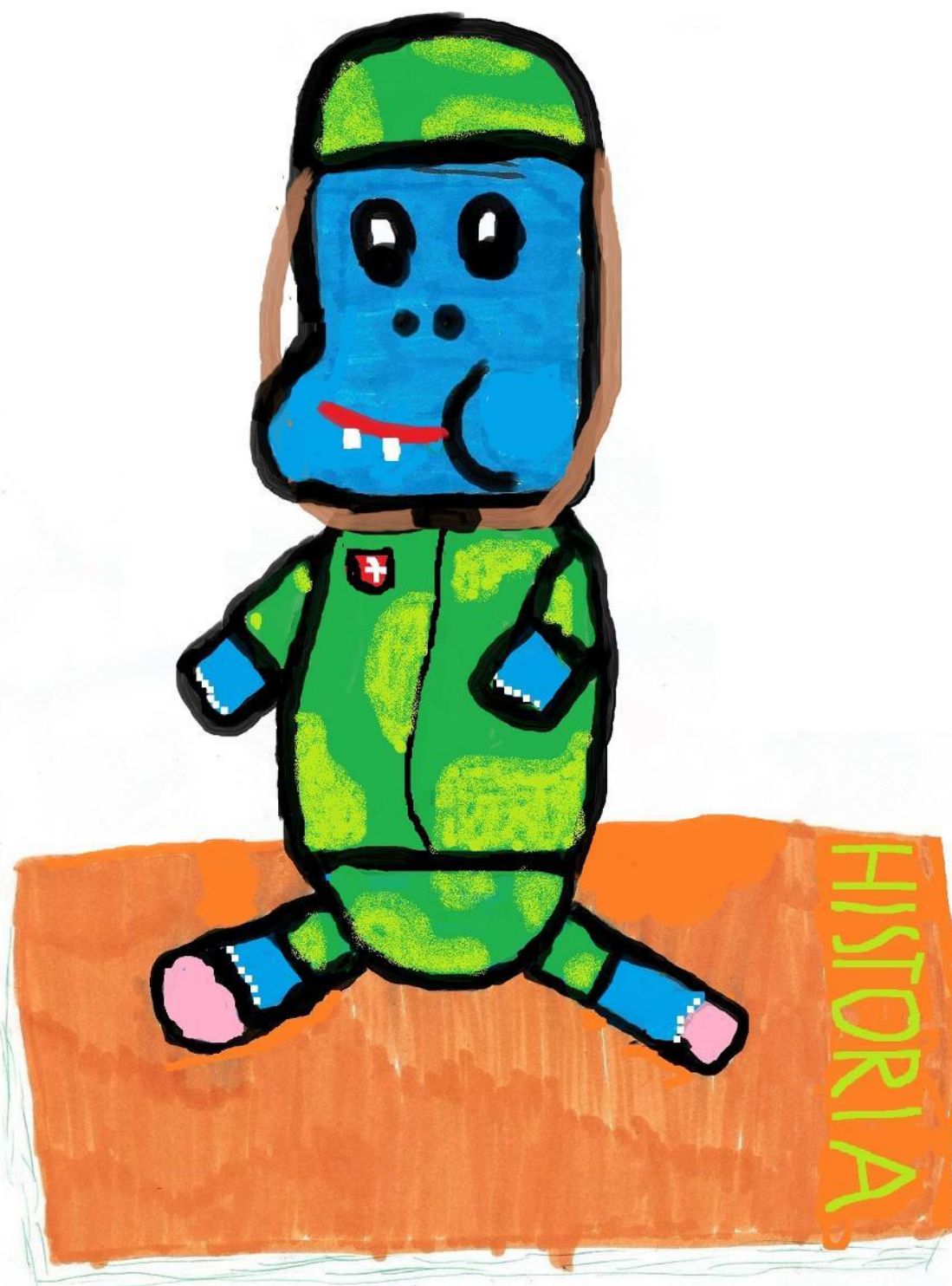
Hipcio uczy nas historii

Miesięcznik kółka historycznego przy Szkole Podstawowej im. Arkadego Fiedlera w Golinie Wielkiej

Nr 2

luty 2016 r.

AAA

WSTĘP

W drugim numerze pisma przedstawiamy ślady dawnej granicy polsko-niemieckiej z 1920-1939 roku w naszym powiecie. Dodatkowo zamieściliśmy mapę powiatu z 1925 roku oraz kilka zdjęć upamiętniających historię naszej małej ojczyzny.

Południowo-zachodnia i południowa część powiatu rawickiego w przeważającej części była dawniej granicą II Rzeczypospolitej.

Mapa powiatu rawickiego (1925 r.)

W latach 1920–1939 ponad 70-kilometrowy odcinek granicy ówczesnego powiatu stanowił jednocześnie granicę Polski i Niemiec. Ta linia graniczna została wytyczona mocą Traktatu Wersalskiego z 28 czerwca 1919 roku. Jej dokładny przebieg w terenie został wyznaczony przez specjalne międzynarodowe komisje złożone z geodetów i kartografów (np. zmiana dotyczyła fragmentów zabudowań Szemzdrowa).

Mimo upływu prawie 100 lat wzdłuż linii granicznej zachowało się wiele śladów dawnej granicy państwowej: zabudowania przejść granicznych, budynki, w których miały siedzibę polskie i niemieckie placówki straży granicznej, resztki dawnych umocnień i specjalnych znaków granicznych.

Na zachodnim krańcu wsi Szemzdrowo, tuż przy zabudowaniach, na skraju lasu można odszukać kilka dawnych pruskich kamieni granicznych. Takie kamienie znaleźć można obecnie także na terenie Gołaszyna (m.in. w bramach i przy wadze wozowej dawnej GS), w Bojanowie, Rawiczu, Sierakowie i w innych miejscowościach. To są tylko niektóre przykłady świadczące o przeszłości dawnej granicy.

Zachęcamy, by zabawić się w odkrywców. Kiedy coś odkryjecie możecie się podzielić swoją wiedzą z czytelnikami Hipcia.

Podział miejscowości Żydowski Bród na dwie części

Oznaczenie: P-Polska, D- Niemcy

Dawna granica między Wąsoszem a Rawiczem – podział linii kolejowej

Pomiędzy wsiami Białykał (pow. rawicki) i Baranowice (pow. milicki) przy brukowanej leśnej drodze znajduje się bardzo ciekawy obiekt – szlaban graniczny, który pełnił swoją rolę w latach 1920-1939, gdy przebiegała tam granica polsko-niemiecka. Jest on kompletny i w zasadzie niezniszczony, choć mocno pokryty rdzą. Aż dziwne, że zachował się do dziś. Nie został zdemontowany ani w czasie II wojny światowej, ani w okresie PRL-u, ani obecnie np. przez złomiarzy.

Szlaban między Białymkałem a Baranowicami

Dawny budynek SG w Dębnie Polskim (stan obecny)

Dawny budynek SG w Masłowie (stan obecny)

W świadomości Rawiczian coraz bardziej rozmywa się pamięć o tym, że powiat rawicki był przed 1939 rokiem powiatem na granicy polsko-niemieckiej. Oba państwa rozdzielały m. in. kamienie graniczne z wyżłobionymi literami „P” i „D”. Kilka z nich (dokładne 6) zostało w 1979 r. przeniesione na Osiedle Westerplatte (pomnik „Kotwica”). Na zdjęciu – „niemiecki” kamień graniczny. Kamień pochodzi z okolic Masłowa i Załęcza.

Szlaban graniczny, czy kamienie graniczne, to tylko niektóre pamiątki po granicy polsko-niemieckiej z lat 1920-1939

Biblioteka szkolna posiada materiały multimedialne dotyczące straży granicznej i celnej w Bojanowie i Rawiczu. Zachęcamy do lektury!